

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 11 (250) Субота, 2 красавіка 1977 года. Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень. Цана 2 кап.

3-я красавіка — Дзень геолога

СВЯТА РАЗВЕДЧЫКАЎ ЗЯМНЫХ КЛАДОВАК

Савецкі Саюз — адзіналі ў свеце краіна, якая поўнацэнна забяспечана ўласнымі мінеральна-сыравіннымі рэсурсамі. У гэтым вялікая заслуга геологаў — нашых першараходцаў. Яны прыходзяць у глухую тайгу, спякотную пустыню, ледзяную тундру, яшчэ неабжытыя месцы, а потым тут паўстаюць руднікі і шахты, заводы і фабрыкі, гарады і пасёлкі. Многае прадстаіць зрабіць геологам у дзесяці гады. Яны павінны надзейна забяспечыць сыравінай дзяржаву і праектуйма гораўна-рудныя прадпрыемствы, выявіць месцанароджэнні карысных выкапняў у тых раёнах краіны, якія толькі пачынаюць асвойвацца. Першарадную ўвагу геалагічнай службе ўдзяляе пошукам і разведцы месцанароджэнняў нафты і газу на поўначы Цюменскай вобласці, ва Ўсходняй Сібіры, у Якуціі і Коі АССР, какусючагас і энергетычнага выгала ў Данецкім, Кузнецкім, Карагандзінскім, Пячорскім і іншых каменнавукальных басейнах, чорных, каларовых і каштоўных металаў, сыравіны для атамнай энергетыкі і вытворчасці мінеральных унасенняў. Шырай разгорнуцца пошукі і разведка ў шэльфавых зонах мораў і акіянаў. У сувязі з пастаўленымі п'яцгадовымі планами развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1976—1980 гг. задачамі

геалагічнай службы краіны заклікана паскорыць навукова-тэхнічны прагрэс у галіне — паўней выкарыстоўваць сучасныя дасягненні навукі і практыкі, палепшыць тэхнічную аснашчанасць экспедыцый: укараняць у вытворчасць новае высокапрадукцыйнае геалагічнае абсталяванне, аўтаматызаваць буравыя ўстаноўкі, апаратуру і прыборы; пашырыць прымяненне прагрэсіўных геофізічных і геохімічных метадаў, касмічных і авіяцыйных сродкаў геалагічных даследаванняў. Добра разумеючы сваю адказнасць за бесперапыннае забеспячэнне народнай гаспадаркі мінеральнай сыравінай, геологі па-ўдарнаму працавалі ў першым годзе дзесяці гадоў. Яны адкрылі і здалі ў эксплуатацыю рад месцанароджэнняў карысных выкапняў. У падрыхтоўцы і правядзенні спецыяльных курсаў і ўдзелу ў вучобе сустракае сваё свята калектыў выкладчыкаў і студэнтаў нашага факультэта. Прыемна адзначаць, што за першы семестр юбілейнага года для краіны года паспяховаць на факультэце ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага навуцальнага года павысілася на 1,3 працента. Значна ўзбуйнілася тэматыка гаспадарча-дагаворных работ. Напярэдадні свята хочацца назваць прозвішчы кіраўніка комплекснай экспедыцыі ўніверсітэта па выву-

чэнню Палескай праблемы прафесара Г. А. Кузняцова, кандыдата геолога-мінералагічных навук В. П. Карташова, які займаецца вывучэннем нафтанасці Прыпяцкай упадзіны, старшага навуковага супрацоўніка У. Э. Каўдэрку — правафланговых сацыялістычнага спарбніцтва на факультэце. Упершыню ў гісторыі нашага факультэта вынікі даследаванняў работ дзевяці нашых выпускнікоў рэкамендаваны да ўкаранення ў вытворчасць. Так, навуковыя распрацоўкі А. Буйнечы знойдчы прымяненне пры будаўніцтве метрапалітана ў Мінску, Н. Латковай — на ўзвядзенні ачышчальных збудаванняў у Светлагорску, А. Белагуб — на меліярацыі зямель саўгаса «Літвава» у Акцябрскім раёне. Значную каштоўнасць маюць таксама вынікі дыпломных работ Н. Мохаравай, А. Блудова, Н. Андрэвай, В. Язюнак, П. Мельнікавай, Т. Шварб. Па традыцыі сёння ў нас адбудацца «Агеньчык», прысвечаны «Дню геолога». Ва ўрачыстай абстаноўцы мы падсумуем усё зробленае, пагаворым аб тым, што неабходна здзейсніць, каб дастойна сустрэць слаўны юбілей Савецкай ўлады. **Ю. ХАДАКОўСкі, дэкан геалагічнага факультэта, кандыдат геолога-мінералагічных навук.**

У ПАРТКОМЕ

Пазаўчора адбылося чарговае пасяджэнне партыйнага камітэта ўніверсітэта. Першым на парадку яго дня стаяла пытанне «Аб мерах па далейшаму палашэнню работы куратару ўніверсітэта». З дакладам выступіў прарэктар А. І. Балтоўскі, які адказавае за палітыка-выхаваўчую работу с'ярод студэнтаў. Садаклад зрабіў член парткома прафесар І. Ф. Харламаў.

Затым па дакладу намесніка сакратара парткома В. В. Серыкава было абмеркавана пытанне «Аб рабоце партыйных арганізацый ўніверсітэта па павышэнню ўзроўню і дзейнасці палітычнай вучобы ў адпаведнасці з пастановай ЦК КПСС «Аб задачах партыйнай вучобы ў святле рашэнняў XXV з'езда КПСС».

Па абодвух пытаннях прыняты адпаведныя пастановы. Партыйны камітэт заслухаў інфармацыю сакратара партбюро І. Р. Трафімовіча аб тым, як выконваецца прынятая парткомам пастанова аб палашэнню ідэйна-маральнага выхавання студэнтаў на факультэце фізічнага выхавання.

ПАЧАЛІСЯ «ДНІ ФІЗІКА»

У гэтыя дні ў аўдыторыях, калідорах фізічнага факультэта лануе ажыўленне. Шматлікія гумарыстычныя плакаты, смешныя малюнкi, развешаны на сценах, узбуджаныя твары студэнтаў сведчаць аб тым, што пачалося традыцыйнае, вясёлае свята — «Дні фізіка». Да яго доўга і старанна рыхтаваліся гаспадары. Яго з нецярплівасцю чакалі студэнты іншых факультэтаў універсітэта.

Урачыстае адкрыццё «Дзён фізіка» адбылося пазаўчора ў актавай зале ўніверсітэта. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці факультэта паказалі вялікі святочны канцэрт. Усе прысутныя і госці пераканаліся ў тым, што с'ярод будучых фізікаў ёсць шмат талентаў. Учора адбылася навуковая канферэнцыя «Гумарыстычныя праблемы фізікі», якая выклікала вялікую цікавасць усіх яе удзельнікаў. Затым

у пастаноўцы драматычнага тэатра факультэта быў паказаны спектакль «Мужчына». Шырокая і не менш цікавая праграма прадугледжана на сённяшні дзень. Будзе праходзіць прэс-канферэнцыя выкладчыкаў і студэнтаў «Хто ёсць хто?», адбудзецца тэатральнае прадстаўленне «Прысвячэнне першакурснікаў у студэнты». «Дні фізіка» закончацца заўтра спартыўным святам.

КАРЫСНАЯ ЭКСКУРСІЯ

Кожныя заняткі ў навуковым гуртку студэнтаў-першакурснікаў эканамічнага факультэта, які створаны пры кафедры палітэканоміі ў пачатку гэтага навуцальнага года, прыносяць яго членам вялікую карысць. Напісанне навуковых дакладаў, рэфератаў, выступленне з імі перад сваімі таварышамі дапамагае будучым эканамістам паглыбляць веды і тым самым лепш авалодаць абранай спецыяльнасцю.

Своеасаблівай формай правядзення заняткаў у гуртку з'явілася нядаўняя экскурсія студэнтаў на гомельскі стан-

кабудаўнічы завод імя С. М. Кірава. Начальнік планавага аддзела завода І. Л. Особаў расказаў аб задачах аддзела, дакладна асветліў усё бакі дзейнасці эканамістаў прадпрыемства, назваў асноўныя віды выпускаемай прадукцыі. Адбылася цікавая гутарка, у час якой члены гуртка атрымалі ад кіраўнікоў завода вычарпальныя адказы на ўсе цікавячыя іх пытанні. У зборачным з'ездзе XXV з'езда КПСС удзельнікі экскурсіі ўбачылі прадукцыю завода, даведліся аб тым, што гомельскія станкі адпраўляюць у многія краіны свету. Эскурсантаў азнаёміліся таксама з аўтаматызаванай сістэмай кіравання вытворчасцю. Будучыя эканамісты з зацікаўленасцю назіралі за работай інжынераў-праграмістаў, мелі магчымасць пераканацца, якую значную ролю адыгрываюць ЭВМ у кіраванні вытворчымі працэсамі. Знаёмства з заводам прынесла экскурсантам вялікае задавальненне.

А. НЕБЫШЫНЕЦ, студэнт групы 0-12 эканамічнага факультэта.

САЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ЗВОДНАГА СВА ЭКАНАМІЧНАГА ФАКУЛЬТЭТА

У 1976 годзе, першым годзе 10-й пяцігодкі, байцы дзесяці СВА эканамічнага факультэта выканалі работ на 613 тыс. рублёў і занялі 1-е месца ва ўніверсітэце па аб'ёму асвоеных капіталаўкладанняў. Усяго за шэсць гадоў існавання СВА факультэта імі асвоена 1 мільён 683 тыс. рублёў капітальных укладанняў.

Нагніеныя гістарычнай пастановай ЦК КПСС ад 31 студзеня 1977 года «Аб 60-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі» байцы зводнага СВА эканамічнага факультэта правядуць работу ў падрыхтоўчым перыядзе пад дэвізам: «60-годдзю Вялікай Кастрычніка — дастойную сустрэчу!».

Мы поўны рашучасці прадаваць яшчэ з большым энтузіязмам, без адстаючых, якасна, што стане не толькі творчай, але і маральнай нормай кожнага камсамольца аграда.

Мы, байцы зводнага СВА эканамічнага факультэта, звяртаемся да ўсіх удзельнікаў будаўнічых атрадаў універсітэта з заклікам унесці дастойны ўклад у выкананне мерапрыемстваў ГДУ па дастойнай сустрэчы 60-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Кіруючыся рашэннямі XXV з'езда КПСС, XXVIII з'езда КПБ, пастановай ЦК КПСС «Аб 60-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі», байцы зводнага СВА эканамічнага факультэта бяруць на себе ў падрыхтоўчы перыяд наступныя сацыялістычныя абавязальствы:

1. Змагацца за прысваенне зводнаму СВА факультэта імя 60-годдзя Вялікай Кастрычніка.
2. Здаць летнюю экзаменацыйную сесію без дрэнных адзнак.
3. За падрыхтоўчы перыяд прачытаць 45 лекцый па

матэрыялах XXV з'езда КПСС, аб гісторыі рэвалюцыі, камсамола.

4. Прыняць актыўны ўдзел у аперацыі «Абавязак», весці шэфства над палінікамі войнаў і партызанамі, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

5. Адпрацаваць на суботніках 3.000 чалавека-гадзін, у тым ліку на Ленінскім камуністычным суботніку — 1500 чалавека-гадзін.

6. Праводзіць с'ярод школьнікаў Г. Гомеля і навуцэнцаў прафтэхвучылішчаў актыўную работу па раскрутыванню рашэнняў XXV з'езда КПСС, XXVIII з'езда КПБ, пастановаў ЦК КПСС «Аб 60-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі».

7. У кожным атрадзе грунтоўна вывучыць Статут УСВА і асноўныя напрамкі студэнцкага будаўнічага руху.

8. Залік па вучобе камандзіраў і камісараў здаць на «добра» і «выдатна».

9. Здаць экзамены па тэхніцы баспекі на «добра» і «выдатна».

10. Своечасова і якасна правесці прафтэхпадрыхтоўку байцоў.

11. Сабраць бібліятэку ў колькасці 360 кніг для перадачы мясцоваму насельніцтву па месцу дыслакацыі.

12. Кожнаму атраду выпусціць не менш 3 насценныя газеты.

13. Прыняць актыўны ўдзел у спартыўных спаборніцтвах, здаць нормы ГПА.

14. Прыняць актыўны ўдзел у аглядзе-конкурсе агітбрыгад універсітэта.

САЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ПРЫНЯТЫ НА АГУЛЬНЫМ СХОДЗЕ БАЙЦОЎ СВА ФАКУЛЬТЭТА 28 САКАВІКА.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектыўныя кафедры навуковага камунізму горава вішчуць выкладчыкам кафедры навуковага камунізму КУРБАТАВА Вячаслава Міхайлавіча з паспяховай абаронай дысертацыі па атрыманне вучонай ступені кандыдата філасофскіх навук.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, выкладчыкі і студэнты гісторыка-філалагічнага факультэта горава вішчуць ГОРЛЕНКА Вольгу Аляксееўну з кафедры беларускай мовы з вышадку завяршэння яе ВАКам у вучоным

ВАЖНЫ РЫЧАГ У ПАДРЫХТОЎЦЫ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

3 ВОПЫТУ АРГАНІЗАЦЫІ ВУЧЭБНА-ДАСЛЕДЧАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ НА ФІЗІЧНЫМ ФАКУЛЬТЭЦЕ

ВАЖНЕЙШАЯ задачай, пастаўленай XXV з'ездам КПСС перад вышэйшай школай, з'яўляецца далейшае павышэнне якасці падрыхтоўкі спецыялістаў з улікам патрабаванняў навукова-тэхнічнай рэвалюцыі. Для гэтага неабходна пастаянна ўдасканальваць вучэбны працэс, апераць у абнаўленьне вывучаемых матэрыялаў, рыхтаваць кадры з улікам даных навуковага прагназавання.

Шматгадовая практыка перадавых ВНУ краіны паказвае, што адным з эфектыўным шляхоў павышэння якасці падрыхтоўкі маладых спецыялістаў з'яўляецца ўсмернае развіццё навукова-даследчай работы студэнтаў.

У сучасных умовах, калі веды хутка маральна стареюць, атрыманых у ВНУ іх на ўсё жыццё не хопіць. Таму галоўным момантам у навукова-даследчай рабоце павінна выступаць не столькі назапашванне ведаў, колькі навучанне студэнтаў метадалогіі самастойнай пошукавай работы, прывіццё ім пачуцця творчага навуковага падыходу да сваёй дзейнасці. «Глыбока, у поўным аб'ёме авалодаць праграмным матэрыялам ВНУ важна, зусім неабходна. Але толькі гэтага недастаткова, — указваў Л. І. Брэжнэў на ўсесаюзным з'ездзе студэнтаў. — Неабходна навучыцца пастаянна ўдасканальваць свае веды, выпрацоўваць навыкі даследчыка, шырокі тэарэтычны круггляд. Без гэтага цяжка арыентавацца ў аб'ёме ведаў, які пастаянна павялічваецца, у растучым патоку навуковай інфармацыі».

На сучасным этапе развіцця вышэйшай школы адбываюцца змены ўнутранага зместу НДРС. Зараз НДРС пераўтвараецца ў важнейшы сродка павышэння якасці падрыхтоўкі ўсіх спецыялістаў з вышэйшай адукацыі. Гэтыя змены выклікаюць неабходнасць стварэння ў ВНУ такой сістэмы, пры якой кожны студэнт за перыяд навучання праходзіў бы школу самастойнай творчай работы.

На нашым факультэце ўся навукова-даследчая работа студэнтаў вядзецца па двух напрамках: па-першае, па лініі вучэбна-даследчай работы (ВДРС), якая з'яўляецца абавязковай і ўключаецца ў вучэбныя планы спецыялізацый і ў расклад заняткаў, па-другое, па лініі пазавуцэбнай работы студэнтаў (НДРС), якая з'яўляецца добраахвотнай формай удзелу студэнтаў у навуковай творчасці. Абодва напрамы навукова-даследчай работы студэнтаў арганічна ўзаемазвязаны і дапаўняюць адзін аднаго. Вынікі, атрыманыя студэнтамі пры выкананні вучэбна-даследчых работ, выкарыстоўваюцца імі

пры прадаўжэнні навуковых даследаванняў у пазавуцэбны час.

Вучэбна-даследчая работа забяспечвае атрыманне ўстойлівых навыкаў самастойнай тэарэтычнай і эксперыментальнай даследчай дзейнасці кожным студэнтам, садзейнічае выхаванню навуковай аб'ектнасці ў ацэнцы вынікаў даследаванняў, стварае спрыяльныя ўмовы для пастаноўкі, арганізацыі і правядзення навуковых даследаванняў, патэнтнай і ліцэнзійнай работы.

Асноўнай мэтай ВДРС з'яўляецца азнаямленне студэнтаў з сучаснымі метадамі навуковага пазнання, тэхнічнай эксперыменту, арганізацыі і рэальнымі ўмовамі працы ў лабараторыях, навуковых бібліятэках і аўтодэманстрацыйных метадамі і навыкамі самастойнага навуковага даследавання. Вучэбна-даследчая работа студэнтаў дае найбольш добрыя вынікі на кафедрах, якія маюць сучасную матэрыяльна-тэхнічную базу, высокакваліфікаваны прафесарска-выкладчыцкі састаў і актыўна вядуць навуковыя даследаванні.

НА НАШЫМ факультэце распрацавана і ўкаранена «Палажэнне аб вучэбна-даследчай рабоце студэнтаў», створаны формы планавання, арганізацыі, уліку і кантролю ВДРС.

Вучэбна-даследчая работа плануецца на ўвесь перыяд навучання, пачынаючы з 1-га курса.

У першым семестры студэнтам чытаецца курс «Уводзіны ў спецыяльнасць», які прадугледжвае азнаямленне з формамі і метадамі арганізацыі самастойнай работы, з літаратурай, навуковай арганізацыі працы пры правядзенні даследаванняў. Завяршаецца курс напісаннем рэферата на абраную навуковую тэму.

Прадугледжана таксама ўвядзенне элементаў ВДРС у лабараторных і практычных занятках на малодшых курсах (1-ы і 2-гі). Напрыклад, складанне плана даследавання, выбар метады, падбор неабходнай літаратуры і ў асобных выпадках — рашэнне задач, звязаных з навукова-даследчай дзейнасцю кафедраў.

ВДРС на старэйшых курсах (3—5) уводзіцца ў вучэбны план усіх спецыялізацый факультэта ў аб'ёме 500 гадзін за лік частковай замены гадзін лабараторных заняткаў (да 50 працэнтаў) і гадзін, выдзеленых Саветам факультэта за лік факультатывых заняткаў.

У пятым семестры студэнтам чытаецца ўводны курс «Асновы навуковых даследаванняў» у аб'ёме 12 гадзін. У яго ўваходзяць пытанні планавання навуковых даследаванняў, метадалогіі навукова-даследчай работы, метады навуковых даследа-

ванняў па спецыяльнасці, метадаў апрацоўкі вынікаў даследаванняў, спецыфікі навуковых напрамкаў на кафедрах. Апошнія зацвярджаюцца для ВДРС на пасяджэннях кафедраў у пачатку пятага семестра. У 6—10 семестрах студэнты непасрэдна выконваюць вучэбна-даследчыя работы па абранай імі тэме. У час праходжання педагагічнай і вытворчай практык яны працягваюць займацца ВДРС. Курсавыя работы з'яўляюцца вынікам навуковых даследаванняў па праграмах этапаў ВДРС, а дыпломныя работы — іх завяршэннем.

Кіраўніцтва ВДРС ажыццяўляюць выкладчыкі кафедраў, аспіранты, навуковыя супрацоўнікі кафедраў і лабараторый, сярод якіх 2 доктары навук і 25 кандыдатаў навук. У кожным навуковым падраздзяленні ёсць выкладчык, які адказвае за арганізацыю ВДРС і вядзенне дакументацыі па гэтай рабоце. На факультэце распрацаваны і зацверджаны формы дакументацыі па ВДРС, якія ўключаюць у сябе «Індывідуальны план ВДРС» і картку-нашпарт НДРС, куды заносіцца вынікі навукова-даследчай работы студэнта за ўвесь тэрмін навучання.

Размеркаванне студэнтаў паміж кіраўнікамі праводзіцца з улікам навуковых інтарэсаў як выкладчыкаў, так і саміх студэнтаў. Кожны даследчык вядзе рабочы журнал, у які заносіць вытэрмы з літаратуры, схемы ўстановак, характарыстыкі выкарыстоўваемых прыбораў, разлікі, вынікі вопытаў, асаблівасці меркаванняў, вывады і г. д.

У канцы кожнага семестра студэнт прадстаўляе справаздачу па ВДРС, якая правяралася і падпісваецца кіраўніком. Два разы ў семестры кіраўнікі ВДРС праводзяць атэстацыю студэнтаў і яе вынікі змяшчаюць у экране бгучыя паспяховасці. У канцы вучэбнага года на 3-м і 4-м курсах праводзіцца дыферэнцыраваны залік па ВДРС, прычым падагульняючай адзнакай на 4-м курсе лічыць тую, якая атрымана пры абароне курсавой работы.

Студэнты, якія праходзяць падрыхтоўку на спецыяльных кафедрах, выконваюць работы па ВДРС у індаўна арганізаванай галіновай лабараторыі «Электрадынаміка складаных сістэм», а таксама ў лабараторыях, створаных на грамадскіх пачатках. Сярод іх — сумесная навукова-даследчая лабараторыя мікраэлектронікі ГДУ і Спецыяльнага канструктарска-тэхналагічнага бюро аналітычнага прыборабудавання, Беларускага цэнтра па апрацоўцы фільмавай інфармацыі, лабараторыя фізікі вялікіх дэфармацый і іншыя.

На здымку: заняткі па ВДРС у лабараторыі ядзернай фізікі.
Фота А. Карніенкі.

ЗА ЧАС навучання на кафедрах спецыялізацый студэнты выступаюць на навуковых семінарах і канферэнцыях з дакладамі аб выніках атрыманых пры распрацоўцы тэм ВДРС, прадстаўляюць свае работы на выстаўкі навукова-тэхнічнай творчасці студэнтаў універсітэта. Так, летась на ўніверсітэцкай канферэнцыі было заслухана каля 70 дакладаў студэнтаў нашага факультэта. Сёлетна на аналагічную канферэнцыю прадстаўлена значна больш дакладаў.

Лепшыя навукова-даследчыя работы студэнтаў рэкамендуюцца для ўдзелу ў рэспубліканскіх і ўсесаюзных конкурсах, афармляюцца ў выглядзе тэзісаў дакладаў сімпозіумаў і канферэнцый сумесна з выкладчыкамі, а некаторыя з іх друкуюцца ў навуковых часопісах. Сярод нашых студэнтаў ёсць аўтары падзменных заявак на мяркуемыя вынаходніцтвы. Іх работы дэманструюцца на выстаўках дасягненняў народнай гаспадаркі БССР і СССР. У прыватнасці, работа п'яцікурсніка М. Сцяпанавы «Ураўнемер» (кіраўнік — кандыдат фізіка-матэматычных навук, дацэнт В. А. Антропаў) экспанавалася на Выстаўцы навукова-тэхнічнай творчасці моладзі на ВДНГ СССР у 1976 годзе.

На рэспубліканскім конкурсе навукова-даследчых работ студэнтаў ВНУ Беларусі ў мінулым годзе ад нашага факультэта было паслана 29 даследаванняў. 7 з іх прысуджана першая катэгорыя і 16 — другая. Навукова работа студэнта пятага курса К. Лозікава «Распрацоўка ўстаноўкі для вывучэння вольтэмных характарыстык МДП» у кра-

тэры, якая аднесена да першай катэгорыі, прадстаўлена на VIII рэспубліканскую канферэнцыю пераможцаў конкурсу студэнцкіх навуковых работ ВНУ БССР. Гэта канферэнцыя ў бягучым месяцы пройдзе ў Віцебску.

Усе работы, якія атрымалі першую катэгорыю, Саветам факультэта рэкамендаваны да прадстаўлення на ўсесаюзны конкурс.

Шырокае ўкараненне ў вучэбны працэс ВДРС дае станоўчыя вынікі. Ад яе правядзення прыкметна павялічваюцца навыкі студэнтаў у падыходзе і арганізацыі навуковых даследаванняў, што ў сваю чаргу якая адбываецца на паспяховасць.

Аднак мы лічым не можам сказаць, што ў гэтай важнай справе намі зроблена ўсё. Выкладчыцкаму калектыву факультэта прадстаіць прыкласці нямаля намаганняў па далейшаму ўдасканальванню ВДРС, паліпашэнню яе ўліку. Пастаўлена таксама задача, каб да правядзення вучэбна-даследчай работы падключыць кожнага выкладчыка. Вялікіх клопатаў патрабуе таксама ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы нашых лабараторый, што дазволіць праводзіць ВДРС на значна вышэйшым узроўні.

Вучэбна-даследчую работу студэнтаў мы расцэньваем як важнейшы рычаг у павышэнні якасці падрыхтоўкі спецыялістаў з універсітэцкай адукацыяй. Будзем усямерна дамагацца, каб ад дасягненняў гэтага рычага мець усё большы эфект.

Я. ПАДЗЕНЕЖНЫ,
намеснік дэкана
фізічнага факультэта,
кандыдат тэхнічных
навук.

ДА ўВАГІ КУРАТАРАЎ!

Паведамляецца прыкладная тэматыка палітычных інфармацый сярод студэнтаў у красавіку 1977 г.

1. ПЫТАННІ ПАЛІТЫЧНАГА ЖЫЦЦЯ

1. Ідэі і справы Леніна, вялікі подзвіг яго жыцця — неўміручы (да 107-й гадавіны з дня нараджэння У. І. Леніна).
Матэрыялы публікуюцца ўсе газеты.

2. Сацыялізм — грамадства сацыяльнага аптымізму (з сэр'ёз гутарак аб 60-годдзі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі).

Матэрыял публікуе газета «Звязда».

3. Наша савецкая дэмакратыя (аб развіцці сацыялістычнай дэмакратыі, удзеле працоўных у кіраванні дзяржаўнымі і грамадскімі справамі).

Матэрыял публікуе газета «Звязда».

4. Савецкія прафсаюзы — уплывовае сіла нашага грамадства (да вынікаў XVI з'езда прафсаюзаў).

Матэрыялы апублікуюцца ў газетах за 22, 23, 24 сакавіка 1977 г.

II. ПЫТАННІ КАМУНІСТЫЧНАГА Выхавання

5. Этыка ўзаемаадносін ў працоўным калектыве (з сэр'ёз гутарак аб савецкім этыкете).

Матэрыял публікуе газета «Знамя юности».

6. Геройныя традыцыі свядкі жыцця (аб працоўным гонары і ратнай долбесці ветэранаў Вялікага Кастрычніка).

Матэрыял публікуе газета «Чырвоная змена».

III. ПЫТАННІ МІЖНАРОДНАГА ЖЫЦЦЯ

7. Каго «абараняе» ў кра-

нах сацыялізму буржуазная «дэмакратыя»?

8. Савецка-амерыканскія адносіны: стан і перспектывы.

9. Індыя пасля выбараў. Матэрыялы публікуе газета «Звязда».

ЗАўВАГА: у працэсе правядзення гутарак па ўсіх тэмах куратарам рэкамендуецца шырока выкарыстоўваць прамову таварышча Л. І. Брэжнэва на XVI з'ездзе прафсаюзаў СССР.

НА ВУЧОБУ ЗАПРАШАЕ ГІСТОРЫКА-ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

СТАРОНКА
ДЛЯ
АБИТУРЫЕНТАУ

3 ДАЎНІХ часоў слова настаўнік успрымаецца як самае блізкае. Менавіта яму, настаўніку, мы абавязаны ўсім тым, чаго дасягаем у жыцці. Таму і лічыцца гэта прафесія адной з самых ганаровых.

Рыхтаваць сейбітаў разумнага, добрага, вечнага прызначаны і старэйшы ў нашай ВДУ гісторыка-філалагічны факультэт. За гады свайго існавання ён выпусціў многія сотні високакваліфікаваных спецыялістаў. У свой час тут вучыліся першы сакратар праўлення СП БССР народны пісьменнік Беларусі Іван Шамякін, паэты і празаікі — Леанід Гаўрылаў, Мікола Гроднеў, Мікіла Сурначоў, Міхась Даніленка, Паўлюк Прануза і іншыя літаратары. З ліку выпускнікоў факультэта выйшла шмат кіруючых партыйных і савецкіх работнікаў, выдатных педагогаў, якім прысвоена ганаровае званне заслужанага настаўніка школ БССР.

Цяпер на дзённым аддзяленні факультэта вышэйшую адукацыю набываюць 744 студэнты. Вучэбна-вухаваўчы працэс разам з агульнаўніверсітэцкімі выдучуць паць факультэцкіх кафедраў: беларускай мовы, беларускай лі-

таратуры, рускай мовы, рускай літаратуры, гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі. Прыкладна каля 70 працэнтаў прафесарска-выкладчыцкага саставу, які

кадры па рускай мове і літаратуры, беларускай і рускай мовах і літаратурах, па гісторыі. Будучыя спецыялісты могуць спецыялізавацца па лінгвістыцы або літара-

накроўнае, насычанае ціканымі падзеямі студэнцкае жыццё. Расказаць аб усім у газетным артыкуле проста немагчыма. Свой вольны час можна правесці на заня-

даў. Для студэнтаў нашага факультэта, як і ўсяго ўніверсітэта, яны сталі выдатнай школай фізічнай загартоўкі і працоўнага выхавання.

Закончыўшы наш факультэт накіроўваюцца на працу ў сярэднія агульнаадукацыйныя школы, у сярэднія спецыяльныя навуцальныя ўстановы і г. д. Выдатнікі вучобы, якія працягваюць сябе таксама ў студэнцкай навуцы, застаюцца на пасадах асістэнтаў і выкладчыкаў ва ўніверсітэце. Пажадаўшы могуць працягваць вучобу ў аспірантуры пры кафедрах беларускай мовы і літаратуры. Для маладых здольных гісторыкаў прадстаўляецца магчымасць па рэкамендацыі ўніверсітэта паступіць у мета-ву аспірантуру Інстытута гісторыі АН БССР.

Калектыў выкладчыкаў і студэнтаў нашага факультэта будзе сардэчна вітаць абітурыентаў, якія перамогуць на конкурсных экзаменах 1977 года і прыступяць да набыцця прафесіі педагога.

Д. ЛЯВОНЧАНКА,
намеснік дэкана
факультэта, дацэнт,
заслужаны работнік
вышэйшай школы БССР.

СТАНЬ СЕЙБИТАМ ВЕДАЎ

працую на факультэце. — гэта былі яго выпускнікі. Сярод іх — член карэспандэнт Акадэміі педагогічных навук СССР, прафесар І. Ф. Харламаў, дацэнты і старшыя выкладчыкі А. К. Няронская, М. А. Малаўка, В. І. Мядзведзева, З. А. Рудакоўская, В. І. Смыкоўская, выкладчыкі малодшага пакалення кандыдаты філалагічных навук В. У. Ярац, Р. К. Літвінаў, А. А. Парукаў, а таксама Л. І. Злобін, А. П. Касьяненка, В. І. Сычоў і многія іншыя.

Навуковая моладзь пераймае вопыт і бярэ раўненне на такіх буйных спецыялістаў як загадчыкі кафедраў прафесары заслужаны дзеяч навукі БССР У. В. Анічэнка, М. М. Грынчык, М. В. Фёдарова.

Наш факультэт рыхтуе

туразнаўству, гісторыі СССР або па ўсеагульнай гісторыі.

Паступаючы на гісторыка-філалагічны факультэт павінны паспяхова вытрымаць уступныя конкурсныя экзамены: на спецыяльнасць беларускай і рускай мовы і літаратуры — па беларускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна), рускай мове і літаратуры (пісьмова), гісторыі СССР (вусна); на спецыяльнасць рускай мовы і літаратуры — па рускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна), замежнай мове (вусна), гісторыі СССР (вусна); на спецыяльнасць гісторыі — па рускай або беларускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна), гісторыі СССР (вусна), замежнай мове (вусна).

Таго, хто паступіць на наш факультэт, чакае паў-

ках у разнастайных гуртках мастацкай самадзейнасці і ў спартыўных секцыях, у культпаходах на канцэрты, у тэатр, цырк і г. д. Пад кіраўніцтвам выкладчыка кафедры беларускай літаратуры маладога паэта В. У. Ярац у нас плённа працуюць літаратурнае аб'яднанне «Крыніцы». На яго пасяджэннях перыядычна абмяркоўваюцца творы пачынаючых аўтараў, лепшыя з якіх змяшчаюцца на старонках універсітэцкай шматтыражкі, рэкамендуюцца да публікацыі ў абласной і маладзёжных газетах. Ва ўніверсітэце і на факультэце часта арганізуюцца сустрэчы з вядомымі беларускімі паэтамі і празаікамі.

Цяпер нельга ўявіць студэнцкае жыццё без удзелу ў рабоце будаўнічых атра-

АДНА З ВДУЧЫХ НАВУК

Як падкрэсліў XXV з'езд КПСС, сіла нашага грамадства ў сьвядомасці мас, у росте іх ідэйна-палітычнага выхавання. Над выкананнем пастаўленай з'ездам задачы працуюць зараз усе партыйныя і грамадскія арганізацыі, дзяржаўныя органы, тысячы дзеячоў культуры і асветы, сярод якіх ролю правафланговых па праву займаюць настаўнікі гісторыі і грамадазнаўства нашай агульнаадукацыйнай школы.

Усім вядомы крылатыя словы У. І. Леніна аб тым, што стаць камуністам можна тады, калі ўзбагаціць сваю памяць веданнем усіх тых багаццяў, якія выпрацавала чалавецтва. Аднай з важнейшых састаўных частак гэтых ведаў з'яўляецца гісторыя — важнейшая з грамадскіх навук, якая вывучае заканамерны працэс развіцця чалавечага грамадства, аналізуе вопыт пакаленняў, перадае яго нашчадкам, узбройвае іх веданнем законаў будаўніцтва сацыялізму і камунізму.

Гістарычнае аддзяленне факультэта нашага ўніверсітэта і заклікана рыхтаваць настаўнікаў-гісторыкаў, узброеных глыбокімі ведамі, навыкамі і метадыкай перадачы гэтых ведаў маладому пакаленню.

Ганаровай справай падрыхтоўкі такіх спецыялістаў займаецца вялікі калектыў высокакваліфікаваных выкладчыкаў многіх кафедраў ГДУ. Вядучую ролю сярод іх займаюць кафедры гісторыі КПСС, навуковага камунізму, палітэканоміі, марксіска-ленінскай філа-

софіі, педагогікі і псіхалогіі, гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі. Апошняя — адна з самых маладых ва ўніверсітэце. На ёй працуюць тры дацэнты, тры старшыя выкладчыкі, кандыдаты гістарычных навук, якія шчодра надзяляюць студэнтаў тэарэтычнымі ведамі па ўсёх раздзелах гістарычнай навукі.

На гістарычным аддзяленні студэнты авалодваюць таксама навыкамі навуковай працы. Пры напісанні курсавых і дыпломных работ, пры падрыхтоўцы дакладаў да спецыяльнагаў яны вучацца абавязна і аналізаваць гістарычныя факты, даныя сацыялагічных даследаванняў, статыстычныя матэрыялы. Актыўны навуковы пошук падрыхтоўвае глебу для паступлення выпускнікоў аддзялення ў аспірантуру, для накіравання іх на работу ў сярэднія спецыяльныя і вышэйшыя навуцальныя ўстановы. Дагэтуша скажаць, што з трох вышукіх аддзяленняў восем чалавек пакінулі для работы на кафедрах гісторыі КПСС, навуковага камунізму, гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі, тры накіраваны на вучобу ў мета-ву аспірантуру, столькі ж праходзяць паглыбленую спецыялізацыю пры кафедрах МДУ імя М. В. Ламаносава.

Г. ЕУДАКІМЕНКА,
загадчык кафедры гісторыі СССР
і ўсеагульнай гісторыі, дацэнт.

НЕАБХОДНЫЯ НАВЫКІ

Калі параўнаць вучэбныя планы, гістарычнага і філалагічнага факультэтаў педагогічных інстытутаў і ўніверсітэтаў, нельга не заўважыць істотную розніцу. Разам з агульнымі курсамі па спецыяльнасці ўніверсітэцкая праграма прадугледжвае амаль такую ж колькасць гадзін на спекурсы і спецыялітары. Іх выдучуць найбольш падрыхтаваныя ў навуковым адносінах выкладчыкі. Мэта спекурсаў і спецыялітары — паглыбіць тэарэтычную падрыхтаванасць будучых спецыялістаў, вывесці іх на перадавыя рубяжы навукі.

На нашым факультэце навуковай работай студэнтаў кіруюць прафесары, дацэнты і найбольш падрыхтаваныя выкладчыкі. Яны чытаюць спекурсы, выдучуць спецыялітары па сучаснай савецкай літаратуры, паэтыцы, рускаму рэалізму, праблемам паэтыкі А. С. Пушкіна, праблемам тэатра, па прынцыпах аналізу паэтычнага тэксту і інш.

На факультэце распрацавана праграма вучэбна-даследчай работы студэнтаў. Яна прадугледжвае ўцягненне студэнтаў у навуковую работу ўжо з першага курса. Яны слухаюць агульныя і спецыяльныя курсы, рыхтуюцца да практычных заняткаў, семінараў і спецыялітары, пішуць рэфераты, атрымліваюць канкрэтныя заданні па самастойных даследаваннях таго ці іншага пытання. На 2—4 курсах студэнты пішуць курсавыя, а выпускнікі абараняюць дыпломныя работы.

На нашым факультэце дзейнічаюць такія навуковыя гурткі, як лінгвістычны, літаратурна-навуковы, дыялекталогічны, гісторыі СССР і БССР, усеагульнай гісторыі і інш. Штогод праводзяцца студэнцкія навуковыя канферэнцыі, на якіх заслухоўваюцца і абмяркоўваюцца вынікі найбольш цікавых і значных даследаванняў. Чарговая канферэнцыя абудзецца 9—11 красавіка. На яе запрошаны студэнты Варонежскага, Тартускага, Беларускага ўніверсітэтаў, Бранскага, Магілёўскага, Мазырскага педінстытутаў.

М. МАЛЯЎКА,
нам. дэкана факультэта па
навуковай рабоце, дацэнт.

АВАЛОДВАННЕ ПЕДАГАГІЧНЫМ МАЙСТЭРСТВАМ

На нашым факультэце створаны ўсе ўмовы для ідэйнага і прафесіянальнага росту будучых настаўнікаў. Гэтаму, у першую чаргу, садзейнічаюць педагогічныя практыкі студэнтаў. Яны праводзяцца на 4-м і 5-м курсах і працягваюцца чатыры месяцы.

Для практыкі абраны лепшыя школы г. Гомеля і вобласці, у якіх працуюць заслужаныя настаўнікі школ БССР Л. Г. Ганчарова, М. П. Купчалова, майстры педагогічнай справы Р. А. Пераход (СШ

№ 10), М. Г. Еўніна (СШ № 19), Л. К. Стасенка (СШ № 5) і інш. Гэта людзі шчодрага сэрца, эрудыраваныя, улюбёныя ў сваю прафесію. Разам са сваімі падпечнымі яны зноў і зноў праходзяць па дзяжых спежках педагогікі, вырашаюць складаныя пытанні, якія ставяць перад імі вучні.

У час практыкі студэнты вучацца педагогічнаму майстэрству. Яны ўмеюць праводзіць усе віды сучаснага ўрока, ствараюць на іх праблемныя сітуацыі, выкарыстоўваюць тэхнічныя сродкі

навучання, стараюцца прывесці вучням любоў да выкладаемых прадметаў.

Студэнты — практыканты праводзяць таксама палітінфармацыі, камсамольскія сходы, гутаркі на маральныя тэмы, арганізуюць піянерскія зборы і літаратурныя вечары, дыспуты і канферэнцыі.

Вырашаць важныя педагогічныя і псіхалагічныя праблемы ў складанай справе — выхаванні чалавека дапамагаюць студэнтам выкладчыкі кафедраў педагогікі і псіхалогіі І. С. Арабей, В. Ф.

Дзянісава, Г. А. Гудзілін, дацэнты Я. І. Балашоў, А. В. Саннікава і інш.

Кажуць, што настаўнікам трэба нарадзіцца. А калі не нарадзіўся? Тады трэба станацца настаўнікам. Кожны дзень ўсё жыццё! Вопытныя педагогі і метадысты дапамогуць вам у гэтым.

Студэнты — практыканты ведаюць, што самае цяжкае ў педагогічнай рабоце — навучыцца распараджацца запасам духоўных сіл, каб іх хапіла на доўгія гады працы ў школе.

М. КОРСАКАВА.

На мінулым тыдні са студэнтамі факультэта сустрэўся вядомы літаратурнаўца і пісьменнік прафесар БДУ імя У. І. Леніна С. Х. Александровіч.

